

การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน การดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
The Operations on Management Administration in Early Childhood Development
Center Based on Performance Standards under Local Administration Muang District,
Nakhon Ratchasima Province

อำนาจ ถาดครบุรี¹⁾ และ ไพบุณย์ แจ่มพงษ์²⁾

Aumnat Tadkhonbur¹⁾ and Paiboon Jeamponk²⁾

¹⁾สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Department of Educational Administration, Faculty of Educational, Suan Sunandha Rajabhat University

²⁾ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Assistant Professo, Department of Educational Administration, Faculty of Educational, Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากหัวหน้ากองการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษา จำนวน 27 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 42 คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 42 คน รวม 111 คน แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 27 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวน 42 ศูนย์ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ $\alpha = 0.89$ และสัมภาษณ์นายกเทศมนตรี หรือนายกองการบริหารส่วนตำบลจำนวน 27 คน ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงาน ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางการพัฒนา 3 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรจัดปฐมนิเทศบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความสำคัญ: การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

This research entitled the performances On child development center management according to the performance standard of child development center. By using a questionnaire about the child development center management was the research tool , consisted of 27 chiefs of division of education or academic service office , and 42 child development center chiefs and 42 child caregiver teachers total 111 persons. But because, 27 offices of the Local government and 42 child development center. The reliability of the tool was equal $\alpha = 0.89$ and sub-interviewing 27 mayors and chief executives of sub district administrative organization by Researcher studied from population. The findings of research that:

1. The states of performances on child development center management according to the performance standard of child development center overall in high level. For consideration in aspect, it was found that all aspects were in high level, ranging from the highest to the lowest mean scores, the highest was in aspect of budget management while the next was in aspect of personnel management and administrative management, respectively.
2. The guidelines for developing the performances on child development center were three important aspects. First, there should have learning event to date. Second, there should have planning strategy to development of education of Child development center and third, there should have disposing orientation staff of the child development center continuously for create understanding in the child development center operations.

Keywords: Early Childhood Development Center

บทนำ

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย [1]

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้ด้อยโอกาสยากลำบากต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้ทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับ ความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเป็นไปเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติกฎหมาย

เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น [2] กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน [3]

จากการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากการบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการดำเนินงานในมาตรฐานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนำข้อมูลที่ได้ศึกษาในครั้งนี้มาใช้วางแผนในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และเขตพื้นที่อื่น ๆ

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาอยู่ใน ระดับใด

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ โดยครอบคลุมเกณฑ์ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง วิธีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความทันสมัยเท่าเทียมความต้องการของท้องถิ่น

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมืองจังหวัด นครราชสีมา

4. มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนในการพัฒนา ศูนย์เด็กเล็ก คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 27 คน พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา ได้แก่ หัวหน้ากองการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษาจำนวน 27 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 84 คน รวม 138 คน การวิจัยในครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพดังนี้

1.1 วิธีการเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา ได้แก่ หัวหน้ากองการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษา จำนวน 27 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 42 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 42 คน รวมทั้งหมด 111 คน

1.2 วิธีการเชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 27 คน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 27 แห่ง

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) ที่เกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยคำถาม 44 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยสร้างครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารงาน การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยสร้างครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การบริหารงาน การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตอำเภอเมือง พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 111 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายกเทศมนตรีจำนวน 9 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 18 คน รวม 27 คน แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 27 แห่ง ผู้วิจัยจึงศึกษาจากประชากรทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนดังนี้

1.1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องสมบูรณ์ในทุกคำตอบ แล้วคัดฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องมาลงรหัส

1.2) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.3) วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม และแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 5 ระดับ ดังนี้

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล

2) นำข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลมาจัดกลุ่มคำ (Phrase) ที่เป็นประเด็นเดียวกันแล้วขีดเส้นเน้นคำ หรือข้อความนั้น ๆ ในแต่ละบุคคล

3) อ่านทบทวนกลุ่มคำทั้งหมดที่จัดกลุ่มไว้ จนเข้าใจกับความคิดของผู้ให้ข้อมูล

4) วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive method) คือพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุป แล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ สรุปผลดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 84 คน เป็นหัวหน้ากองการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษาก่อน 27 คน

2. การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการบริหารงานพบว่ามีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

หาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดทำประกาศยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน รองลงมา คือ การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็กในด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษาและวัสดุครุภัณฑ์ และจัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน ตามลำดับ

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ รองลงมา คือ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน วัสดุ พัฒนาเด็ก และ แจกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำรวจความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยให้คำนึงถึงความปลอดภัย สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย ตามลำดับ

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดการคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ จัดให้มีการบริหารงานบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และจัดการบริหารงานบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย ถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก ประกอบกับการจัดระยะเวลาของการเรียนให้เหมาะสม

กับเวลาที่เด็กจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และเพื่อให้ประกอบการพิจารณางบประมาณดำเนินงานต่าง ๆ นอกเหนือจากนั้นในแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กควรสำรวจความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนรวมไปถึงการประมาณการงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดกิจกรรมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้การใช้สื่อต่าง ๆ และการจัดสรรงบประมาณ เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด และตรงกับแนวทางการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเล็กได้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดปฐมนิเทศบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาได้เร็วยิ่งขึ้น นอกจากนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคล สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการของบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และการดำเนินงานการบริหารงานบุคคลของศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว อีกทั้งหนังสือสั่งการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องระบุให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อยกระดับการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญเพื่อจัดการศึกษาให้เด็กเล็กได้รับการเตรียมความพร้อม มีการพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครเดช วรหาญ [7] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง กลุ่มบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเห็นตรงกันว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยกรานต์ มุสิก [6] ได้ศึกษาการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของอำเภอ

เชียงม่วน จังหวัดพะเยา ปฏิบัติงานตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านผู้เรียนมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากร และด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนินทร์ สุวรรณรัตน์ [4] ได้ศึกษาการประเมินผลมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยาในภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับดี คือ บุคลากรมีความรู้ และมีคุณวุฒิการศึกษาตรงตามมาตรฐานกำหนด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสมและครบถ้วนและมีการกำหนดโครงสร้างและหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย ถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ควรให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนพัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำสู่แผนพัฒนาการศึกษา และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดปฐมนิเทศบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้แนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.5 ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรบริหารงานบุคคลควรเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. **แนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกรอบหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2550.
- [2] **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 3 ปี พ.ศ. 2552 - 2554**. ม.ป.ท.
- [3] **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย**. 2553.
- [4] ชรินทร์ สุวรรณรัตน์. **การประเมินผลมาตรฐานการดำเนินงานงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา**. การศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 2553.
- [5] บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. 2545.
- [6] หทัยกรานต์ มุลิกา. **การประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สาขาบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยพะเยา. 2555.
- [7] อัศรเดช วรหาญ. **ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัด เชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2548.
- [8] อัศรเดช วรหาญ. **ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ สะเมิง จังหวัด เชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2548